

PREȘEDINTELE REPUBLICII MOLDOVA

04 noiembrie 2021

Nr. 01-06-54

Către
Consiliul Superior al Procurorilor

În temeiul art. 31¹ alin. (2) din Legea nr. 3/2016 cu privire la Procuratură, înaintez *Sesizarea privind inițierea procedurii de evaluare a performanțelor Procurorului General (suspendat de drept din funcție), domnul Alexandr Stoianoglo.*

Maia SANDU

Anexă: Sesizarea privind inițierea procedurii de evaluare a performanțelor Procurorului General (suspendat de drept din funcție), domnul Alexandr Stoianoglo – 3 file.

PREȘEDINTELE REPUBLICII MOLDOVA

SESIZARE

**privind inițierea procedurii de evaluare a performanțelor
Procurorului General (suspendat de drept din funcție),
domnul Alexandr Stoianoglo**

**(formulată în temeiul art. 31¹ alin. (2)
din Legea nr.3/2016 cu privire la Procuratură)**

În conformitate cu prevederile art. 31¹ alin. (1) și (2) din Legea nr.3/2016 cu privire la Procuratură:

”(1) În scopul aprecierii activității și a corespunderii cu funcția deținută, performanțele Procurorului General se evaluează de către o comisie de evaluare a performanțelor Procurorului General, constituită ad-hoc de Consiliul Superior al Procurorilor.

(2) Evaluarea performanțelor Procurorului General se inițiază la sesizarea Președintelui Republicii sau a cel puțin 1/3 din membrii Consiliului Superior al Procurorilor. Evaluarea performanțelor Procurorului General nu poate avea loc mai des decât o dată pe an.”

Inițierea procedurii de evaluare a performanțelor Procurorului General (suspendat de drept) este determinată, în primul rând, de necesitatea consolidării încrederii societății în instituția Procuraturii Republicii Moldova. La moment aceasta pare compromisă, având în vedere lipsa unor rezultate sesizabile în combaterea criminalității și, în special, a corupției, inclusiv lipsa unor progrese în investigarea furtului bancar, existența unor suspiciuni de lipsă a investigației efective pe marginea unor fapte infracționale de rezonanță internațională constatate de CtEDO (de exemplu, privarea ilegală de libertate și deportarea ilegală în Republica Turcia a cadrelor didactice de la Liceul Teoretic „Orizont”), existența unor bănueli obiectiv justificate de utilizare a funcției în detrimentul interesului public.

De asemenea, în activitatea Procuraturii se atestă deficiențe serioase de comunicare instituțională externă, precum și o lipsă a transparenței activității, manifestată inclusiv în omisiunea asigurării accesului public la indicatorii de performanță și eficiență instituțională a Procuraturii. Deficiențele de comunicare și lipsa de transparență s-au manifestat chiar și atunci când în spațiul public au fost lansate acuzații care par justificate din perspectiva unui „observator independent” referitoare la exercitarea atribuțiilor funcționale a titularului

funcției de Procuror General cu eludarea unor norme imperative ale legii, precum și de lipsă a integrității echipei de conducere a Procuraturii.

Este de reținut că, potrivit prevederilor art. 17 alin. (1) lit. c) din Legea nr. 3/2016, unicul criteriu subiectiv de eligibilitate pentru funcția de Procuror General îl reprezintă „calitățile manageriale”, astfel încât demonstrarea acestora pe parcursul exercitării întregului mandat este responsabilitatea exclusivă a titularului. De altfel, capacitățile manageriale ale Procurorului General influențează și determină eficiența instituției per ansamblu.

Toate acestea determină iminența inițierii procedurii de evaluare a performanțelor Procurorului General (suspendat de drept) în calitate de unic remediu care ar fi în măsură să restabilească, după caz, încrederea societății în Procuratură, dar și de informare obiectivă a societății pe marginea performanțelor Procurorului General (suspendat de drept) sau a lipsei acestora.

Autoritățile statului au obligația de a menține și a contribui la consolidarea încrederii publice în eficiența lor instituțională, inclusiv prin asigurarea transparenței activității în cadrul unor politici manageriale de comunicare externă întemeiate pe corectitudine, exactitate și plenitudine informațională, și fără existența unor tertipuri sau manipulări. În situația în care asigurarea transparenței activității a fost refuzată sau omisă, fiind admise acte de furnizare a informațiilor eronate sau manipulatorii, atât statul cât și societatea dispun de un interes justificat de a se documenta în cadrul unei proceduri obiective pe marginea activității și eficienței instituționale, iar Procuratura nu este o excepție în acest sens.

De principiu, independența instituțională a Procuraturii nu poate fi utilizată în detrimentul exigențelor de transparență a activității instituției sau în calitate de „scut” al unor potențiale activități obscure ale Procuraturii.

În cazul demnitarului al cărui evaluare a performanțelor se solicită, atât societatea, cât și instituțiile statului, s-au confruntat cu deficiențe de informare în subiecte de interes public precum devalizarea sistemului bancar, operațiunile de spălare de bani, investigarea altor infracțiuni de mare corupție. Pe astfel de subiecte, activitatea netransparentă a Procuraturii s-a finalizat cu acuzații penale la adresa Procurorului General și conducerii Procuraturii privind conexiuni inadmisibile cu subiecți investigați de Procuratură în dosare de fraudare majoră a bugetului statului, dar și cu exercitarea defectuoasă a atribuțiilor în legătură cu instrumentarea cauzelor în care s-a cerut mai multă transparență. O situație de acest gen s-a făcut observată, de exemplu, în cazul profesorilor deportați ilegal în Republica Turcia, iar informarea falsă a societății de către însuși Procurorul General (suspendat de drept) trezește suspiciuni în legătură cu neinvestigarea în totalitate a faptelor infracționale, precum și cu favorizarea evidentă a subiectului investigat de Procuratură.

Astfel, ținând cont de necesitatea funcționării instituțiilor fundamentale ale statului, având încrederea societății, dubiile privind ineficiența activității Procurorului General (suspendat de drept) nu pot rămâne nerezolvate. Eșecul potențial a Procurorului General (suspendat de drept) de a asigura

aparențele de conformitate a activității Procuraturii în interesul legii și al cetățeanului, fără a suscita dubii obiectiv justificate, urmează a fi analizate în cadrul procedurii legale de evaluare a performanțelor Procurorului General.

Statul și societatea nu trebuie să aibă dubii în buna funcționare a instituțiilor statului finanțate din bani publici pentru a servi interesul public, iar orice posibilă disfuncționalitate sau sfidare a acestora, chiar și în aparență, necesită a fi rezolvate imediat în cadrul unei proceduri susceptibile de a consolida încrederea în autorități. Or, încrederea în autorități este o condiție *sine qua non* a realizării misiunii constituționale.

De menționat, la final, că obligația constituțională impusă titularului unui mandat constituțional de a-și menține calitățile de „eligibilitate legală” de care s-a prevalat pentru obținerea unui mandat constituțional, cât și obligația constituțională de a menține și consolida încrederea societății atât în instituții, dar și în titularul mandatului (figuri publice) (Hotărârea Curții Constituționale nr.10/2013, §63-§67), justifică necesitatea evaluării în calitate de instrument juridic de securizare a încrederii societății în persoana titularului funcției de Procuror General și, implicit, în eficiența instituției Procuraturii. Și asta deoarece mandatul de Procuror General, în calitate de mandat constituțional imperativ de reprezentare a Procuraturii și organizare a exercitării de către Procuratură a atribuțiilor statului în domeniul urmăririi penale, nu exonerează titularul de răspundere pentru neconformitatea exercitării mandatului în cazul în care disfuncționalitățile sunt semnalate. Or, societatea este îndreptățită de a avea deplină încredere în instituții și figuri publice, astfel încât, în cazul apariției unor dubii, acestea necesită a fi imediat rezolvate în cadrul unei proceduri capabile de a restabili încrederea societății.

Solicitarea de evaluare a performanțelor Procurorului General (suspendat de drept) are drept scop „rezolvarea” lipsei sau „pierderii” încrederii societății în eficiența titularului funcției de Procuror General, ținând cont că rezultatele instituției pe care acesta o conduce nu satisfac așteptările societății sau, după caz, modul de funcționare a Procuraturii ridică întrebări rezonabile dacă aceasta cu adevărat „acționează în beneficiul cetățenilor”.

Maia SANDU